

براساس اعلام مرکز آمار ایران در اسفند سال گذشته، شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن ۲۷۶۸/۴ اعلام شده که نسبت به ماه قبل (تورم ماهانه) ۵/۸درصد افزایش، نسبت به ماه مشابه سال قبل (تورم نقطه به نقطه) ۷/۴درصد افزایش و در ۱۲ماهه منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل (تورم سالانه)، ۲۸/۲ درصد افزایش داشته است. در همین بازه زمانی

افزایش تورم در صنعت و معدن

زینب مشرفی گروه اقتصاد

ایران کشوری است که در نیمکره جنوبی زمین واقع شده و باتوجه به این‌که در جنوب‌غربی آسیا قرار دارد با کمبود بارندگی و نزولات آسمانی روبه‌روست، از سوی دیگر جداول و نمودارهای مربوط به وزارت نیرو، گویای آن است که شاهد کاهش ۲۷ میلیارد مترمکعبی منابع آب تجدیدشونده کشور یا همان آب سبز بوده‌ایم به طوری که در سال ۱۳۷۳ میزان منابع آب تجدیدشونده کل کشور ۱۳۰ میلیارد متر مکعب بود که این میزان در سال ۱۴۰۲ به ۱۰۳ میلیارد مترمکعب رسیده است.

همچنین داده‌ها نشان می‌دهد روند افزایش جمعیت در کشورمان طی هفت دهه گذشته سبب کاهش منابع آب تجدیدشونده شده و میزان سرانه آب تجدیدپذیر به ازای هر نفر با کاهشی ۵۶۰۰ مترمکعبی روبه‌رو شده است به طوری که منابع آب تجدیدشونده کشور از ۶۸۵۸ مترمکعب در سال ۱۳۳۵ به ۱۲۲۷ مترمکعب به ازای هر نفر در سال گذشته رسیده است.

برای تفهیم بیشتر موضوع باید به این نکته اشاره کرد که هم‌اکنون سرانه آب تجدیدپذیر به ازای هر نفر در مرحله تنش آبی ۱۷۰۰ مترمکعب بوده و این میزان در مرحله فقر آبی به ۱۰۰۰ مترمکعب به ازای هر نفر برمی‌گردد، بنابراین می‌توان به‌وضوح بر این نکته تاکید کرد که کشورمان از مرحله تنش آبی طی سالیان اخیر خارج شده و کم‌کم به مرحله فقر آبی نزدیک می‌شود.

با این‌حال این امر به همین نکته خلاصه نمی‌شود و در سراسر استان‌های کشورمان شاهد توزیع نامتوازن سرانه آب تجدیدپذیر هستیم به طوری که به عنوان نمونه سرانه هر نفر از آب‌های تجدیدپذیر در استان خوزستان ۳۰۹۲ مترمکعب و در استان مازندران ۱۷۸۶ مترمکعب است که نشان‌دهنده آن است این دو استان در مرحله تنش آبی و مرحله فقر آبی قرار ندارند.

از سوی دیگر اما سرانه هر نفر از آب‌های تجدیدپذیر در استان آذربایجان غربی ۹۱۱ مترمکعب، خراسان رضوی ۸۹۵ مترمکعب، یزد،

۶۰۳ مترمکعب و سیستان و بلوچستان ۳۱۸ مترمکعب است که نشان‌دهنده آن است که این استان‌ها از مرحله تنش آبی خارجی شده و رسماً دچار فقر آبی هستند.

نکته جالب‌توجه اما اینجاست که استان اصفهان نزدیک به شش میلیارد مترمکعب آب مصرف می‌کند جزو یکی از خشک‌ترین استان‌های کشور

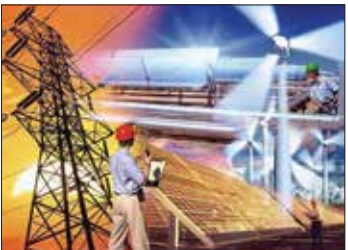
بود که از این میزان، چهار میلیارد و ۷۵۵ میلیون مترمکعب آن تنها در بخش کشاورزی مصرف می‌شود. این در حالی است که این استان نفعتنها جایگاهی در بین استان‌های برتر تولیدکننده محصولات کشاورزی ندارد بلکه به نظر می‌رسد رئیس امور انرژی سازمان برنامه و بودجه کشور با تشریح چهار اقدام اساسی دولت چهاردهم برای رفع ناترازی انرژی گفت: شورای اقتصاد سال گذشته مجوزهای کلانی در حوزه سرمایه‌گذاری نفت و گاز صادر کرد که می‌توان به توسعه میادین نفتی آزادگان، سومار، آذر، سامان، دلاوران و بند کرخه اشاره کرد. محمدصادق کریمی با تشریح اقدامات انجام‌شده در حوزه انرژی در سال گذشته اظهار کرد: از آنجاکه یکی ازغدغه‌های اساسی در حوزه انرژی کشور رفع ناترازی است، دولت چهاردهم سال گذشته اقدام به تهیه برنامه جامع دولت برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر کرد. وی افزود: اقدامات دولت را می‌توان در چهار دسته «اجرای برنامه هفتم توسعه»، «فعالیت‌های مرتبط با شورای اقتصاد»، «اقدامات شورای عالی انرژی» و «پیگیری‌های کلیدی در راستای رفع ناترازی انرژی» گروه‌بندی کرد. رئیس امور انرژی سازمان برنامه و بودجه کشور با اشاره به اهمیت برنامه هفتم توسعه به عنوان سند ملی و کلان، اقدامات انجام‌شده در این بخش را بسیار گسترده برشمرد و افزود: اصلاح یارانه سوخت، ارائه نفت‌گاز به ناوگان حمل‌ونقل در مسیر، تدوین آیین‌نامه حساب بهینه‌سازی انرژی و مجوز پرداخت از این حساب، پایه‌ریزی و تهیه اساسنامه سازمان بهینه‌سازی انرژی، تشکیل بازار برق و افزایش سهم معاملات برق در بازار، اجرای آیین‌نامه‌های سوخت‌رسانی دریایی و برنامه‌های کیفی‌سازی تولید فرآورده‌های نفتی از جمله مهم‌ترین اقدامات در این زمینه محسوب می‌شود. کریمی اصلاح رابطه مالی دولت و شرکت ملی نفت را یکی از برنامه‌های اساسی در این زمینه برشمرد و اعلام کرد: این موضوع یکی از نقاط کلیدی توسعه در صنعت نفت ایران محسوب می‌شود که آیین‌نامه آن تصویب و برای اجرا آماده شده است.

مجاز شورای اقتصاد برای سرمایه‌گذاری‌های کلان در نفت و گاز

رئیس امور انرژی سازمان برنامه و بودجه کشور با اشاره به نقش

گفته شده شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت ۱۶۳۱/۶ است که نسبت به ماه قبل (تورم ماهانه) ۲/۸درصد افزایش، نسبت به ماه مشابه سال قبل (تورم نقطه به نقطه) ۲/۴درصد افزایش و در ۱۲ماهه منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل (تورم سالانه) ۲۸/۶ درصد افزایش داشته است. بررسی داده‌ها نشان می‌دهد در ماه پایانی زمستان سال گذشته درصد تغییرات

شاخص قیمت تولیدکننده بخش معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (تورم نقطه‌به‌نقطه) ۷/۴درصد بوده که ۲/۸واحد درصد افزایش داشته است. همچنین در این ماه، درصد تغییرات شاخص قیمت تولیدکننده بخش صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل (تورم نقطه‌به‌نقطه) ۲۸/۲درصد بود که در مقایسه با همین اطلاع در ماه قبل ۵/۴۶درصد)، ۷/۷ واحد درصد افزایش داشته است.

از ۱۳۰ میلیارد مترمکعب در سال به حدود ۱۰۰ میلیارد مترمکعب کاهش یافته و به عبارتی، این کاهش منابع آب تجدیدشونده، به‌طور متوسط سالانه حدود یک‌میلیارد مترمکعب بوده که رقم بسیار بزرگی است. به‌تبع کاهش منابع آب تجدیدشونده و افزایش جمعیت طی دهه‌های اخیر، سرانه آب تجدید‌شونده کشور نیز به شدت با کاهش همراه بوده است.

نیمی از کشور درگیر فرونشست

در بخش منابع آبی، آب مورد نیاز شرب و کشاورزی از دو منبع سطحی (ذخایر سدها) و زیرزمینی تأمین می‌شود. منابع سطحی که به‌طور مستقیم به میزان بارش‌ها وابسته است و منابع زیرزمینی نیز طی سال‌ها برداشت بی‌رویه با افت شدید مواجه شده و حتی برداشت‌ها به منابع غیرتجدیدشونده تسری داده شده است. در نتیجه برداشت‌های بی‌رویه، افت سطح منابع زیرزمینی آب موجب شده است از مجموع ۶۰۹ دشت کشور، هم‌اکنون ۴۲۲ دشت محدوده ممنوعه و ممنوعه بحرانی باشد، درواقع ۷۰ درصد پهنه کشور جزو مناطق ممنوعه و ممنوعه بحرانی از منظر برداشت از منابع زیرزمینی آب محسوب می‌شود.

با ادامه روند برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی، شمار دشت‌های ممنوعه در ایران به‌شکلی نگران‌کننده در حال افزایش است؛ یعنی برداشت از منابع آب زیرزمینی در این مناطق یا ممنوع شده یا در آستانه فروپاشی قرار دارد. دشت‌های ممنوعه به مناطقی گفته می‌شود که سطح آب زیرزمینی آنها به‌شدت کاهش یافته و برداشت بیشتر از این منابع، خطراتی جدی مانند فرونشست زمین، خشک‌شدن قنات‌ها و تخریب کشاورزی را به‌همراه دارد. در این دشت‌ها، وزارت نیرو صدور مجوز جدید برای حفر چاه را ممنوع کرده و حتی در برخی موارد، دستور به پلمب چاه‌های غیرمجاز داده است.

در زمان حاضر، ۳۵۹ دشت از مجموع ۶۰۹ دشت کشور با فرونشست زمین مواجه است. استان‌هایی مانند اصفهان، فارس، خراسان رضوی، کرمان و یزد در صدر لیست دشت‌های ممنوعه قرار دارد، به‌طور مثال، دشت مهباز در استان اصفهان و دشت رفسنجان در کرمان، به‌دلیل برداشت بی‌رویه برای کشاورزی پسته، اکنون با خطر شدید فرونشست زمین روبه‌رو است.

فرونشست زمین که در برخی مناطق تا ۳۰ سانتی‌متر در سال گزارش شده، نه‌تنها زیرساخت‌ها را تهدید می‌کند بلکه می‌تواند منجر به مهاجرت روستاییان، کاهش تولید کشاورزی و افزایش نرخ بیکاری در این مناطق شود.

اصلاح بلکانی یارانه سوخت بخش معدن و صنایع بالادستی نفت

کریمی در ادامه به اقدامات تخصصی انجام‌شده در سال گذشته در حوزه‌های مختلف انرژی اشاره کرد و افزود: در برنامه‌های کلان بخش نفت و گاز، اصلاح یارانه سوخت در بخش معدن و صنایع بالادستی نفت به‌صورت کاهش سالانه ۱۰ درصد را داریم که آیین‌نامه مربوطه به تصویب رسید و وارد مرحله اجرا شد. وی با اشاره به تصویب سوخت‌رسانی به ناوگان حمل‌ونقل با بربری و مسافری، هدف از تدوین آن را مقابله با قاچاق سوخت برشمرد که اجرای آن آغاز شده است. رئیس امور انرژی سازمان برنامه و بودجه ادامه داد: توسعه بازار برق به نحوی که معاملات برق به‌طور مستقیم میان نیروگاه‌ها و مصرف‌کنندگان در بورس انرژی انجام شود و تنظیم آیین‌نامه‌های کیفی‌سازی فرآورده‌های نفتی و سوخت‌رسانی دریایی که زیرساخت‌های آن فراهم شده و درآمد ارزی قابل‌توجهی برای کشور ایجاد خواهد کرد، از دیگر اقدامات حوزه نفت و گاز است.

نیز باید بتواند با توسعه عملیات آبخیزداری و آبخوان‌داری (التهه با تخصیص بودجه کافی) به افزایش تولید و تأمین آب کمک کند.

مدیریت مصرف آب

بد نیست بدانیم طبق اسناد بالادستی همچون سند ملی دانش بنیان امنیت غذایی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی میزان مصرف آب در بخش کشاورزی از ۸۰ میلیارد مترمکعب فعلی، در افق برنامه هفتم به ۶۵ میلیارد متر مکعب و در افق ۱۴۲۰ به ۵۱ میلیارد و ۶۰۰ میلیون مترمکعب برسد. از سوی دیگر طبق همین سند میزان مصرف صنایع نیز از سه میلیارد و ۷۰۰ میلیون مترمکعب فعلی در افق برنامه هفتم توسعه به پنج میلیارد و ۳۰۰ میلیون متر مکعب و در افق ۱۴۲۰ به هفت میلیارد و ۸۰۰ میلیون مترمکعب برسد.

این در حالی است که این برنامه پیش‌بینی کرده میزان آب مصرفی بخش شرب و خدمات از ۹ میلیارد مترمکعب فعلی در افق برنامه هفتم توسعه به ۹ میلیارد و ۲۰۰ میلیون متر مکعب و در افق ۱۴۲۰ به ۱۳ میلیارد و ۵۰۰ میلیون مترمکعب برسد.

افت ۸ میلیارد مترمکعبی آورد برقی

از نظر بارش برف و ذخایر برقی نیز وضعیت مطلوبی نداریم و با کاهش عجیب و شدید ذخایر برقی نسبت به سال قبل و سال‌های نرمال مواجه‌ایم. درصد پوشش برف کشور در زمان حاضر حدود ۵۴/۰ درصد است؛ این درحالی

۴گام اساسی دولت برای رفع ناترازی انرژی

شورای اقتصاد در تصمیم‌گیری‌های کلان حوزه انرژی گفت: در شورای اقتصاد، مجوزهای کلانی در حوزه سرمایه‌گذاری نفت و گاز صادر شد که از جمله آنها می‌توان به طرح‌های توسعه میادین نفتی آزادگان، سومار، آذر، سامان، دلاوران و بند کرخه اشاره کرد. کریمی ادامه داد: پارسال گازرسانی به استان سیستان و بلوچستان که از مناطق محروم کشور به‌شمار می‌رود، با حمایت شورای اقتصاد در دستور کار قرار گرفت و مجوزهای لازم برای اجرا صادر شد.

رئیس امور انرژی سازمان برنامه و بودجه کشور یکی از رویکردهای دولت چهاردهم در حوزه رفع ناترازی انرژی را توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر برشمرد و افزود: در این رابطه

پارسال برنامه جامع دولت برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر تهیه شد که شامل مجوزهای شورای اقتصاد، ترک تشریفات مناقصه و تنظیم آیین‌نامه‌های مربوطه بود.

کریمی گفت: همچنین هیأت وزیران، آیین‌نامه‌ای برای توسعه کسب‌وکارهای مرتبط با انرژی‌های تجدیدپذیر تصویب کرد که در آن اجازه صادرات و فروش برق به صنایع و عرضه در تابلوی سبز بورس انرژی فراهم شد؛ این اقدامات نقاط عطفی در توسعه تجدیدپذیرها و کاهش ناترازی به‌شمار می‌رود.

وی با یادآوری این‌که برای بهبود شرایط در صنعت برق، ماده ۱۰ قانون مانع‌زدایی از این صنعت اصلاح شد، افزود: با اصلاح صورت‌گرفته، یارانه‌ها به صورت بهینه در زنجیره تولید، انتقال

اقتصاد

اقتصاد

دوشنبه ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۴ ■ شماره ۷۰۲۴

اقتصادبین‌الملل

راهکار یکن برای دستیابی به بازارهای جهانی

صادرکنندگان چینی با توجه به جنگ تجاری، به دنبال فرصت‌های جدیدی برای دستیابی به بازارهای جهانی هستند. کلید این موضوع، نمایشگاه‌های تجاری است که بسیاری می‌توانند با هدف یافتن فرصت‌های دیگر که فراتر از بازارهای متداول مانند آمریکا است، محصولات خود را به نمایش بگذارند و با ایجاد کانال‌های فروش، تأثیرات تعرفه‌ها را جبران کنند. از میان چندین نمایشگاه تجاری، دو نمایشگاه بزرگ تجاری (نمایشگاه کانتون چین و نمایشگاه بین‌المللی محصولات مصرفی چین) (CICPE) به عنوان پلتفرم‌های کلیدی برای کسب‌وکارها عمل می‌کنند. غرفه‌های نمایشگاه کانتون، سال جاری، در کلانشهر جنوبی گوانگژو در استان گوانگدونگ، در میان صادرکنندگان چینی با امید به ایجاد روابط تجاری جدیدی در بازارهای جایگزین، بسیار مورد توجه است. صادرکنندگان چینی فراتر از گسترش فروش، در تاسیسات تولید خارج از کشور نیز سرمایه‌گذاری می‌کنند تا حضور خود را در بازارهای جهانی تقویت کنند. برگزارکنندگان نمایشگاه کانتون اعلام کردند که حدود ۳۱ هزار شرکت در نمایشگاه سال جاری که تا پنجم ماه می ادامه دارد، شرکت خواهند کرد که در مقایسه با نمایشگاه قبلی، نزدیک به ۹۰۰ شرکت افزایش یافته است. در نمایشگاه بین‌المللی محصولات مصرفی چین که به تازگی به پایان رسید، بسیاری از صادرکنندگان چینی تلاش کردند تا برندها و زنجیره‌های تأمین خود را متنوع کنند، به این امید که اطمینان حاصل شود در یک محیط تجاری غیرقابل پیش‌بینی، انعطاف‌پذیر باقی خواهند ماند.

هند به سمت چین رفت

جنگ تجاری ترامپ، هند را به سمت روابط گرم‌تر با چین سوق داده است. بهبود روابط هند با چین وسعت دیپلماسی این کشور را گسترش می‌دهد. هرچند به گفته کارشناسان، هیچ تغییر اساسی در مواضع متضاد دو کشور در مورد موضوعات کلیدی ر نشان نمی‌دهد. روزنامه واشنگتن پست به نقل از تحلیلگران گزارش کرد، تعرفه‌های آمریکا، هند را وادار می‌کند تا دوباره روابط خود را با رقیب دیرینه‌اش، چین تقویت کند؛ رقیبی که دهلی‌نو با آن بر سر مرز نامشخص هیمالیا اختلاف دارد. پانکاج ساران، معاون سابق مشاور امنیت ملی هند گفت: این روابط فضای بیشتری به ما برای مانور استراتژیک و انعطاف‌پذیری در برخورد با دولت آمریکا می‌دهد، نه این‌که در بن‌بست قرار بگیریم. ما خواهان بازگرداندن صلح در منطقه هستیم و ممکن است اکنون زمان خوبی برای آن باشد. تحلیلگران دیگر بر این باورند که دهلی‌نو نزدیکی خود با پکن را فرصتی برای کنار آمدن با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا می‌داند. بهبود روابط با چین، وسعت دیپلماسی هند را افزایش می‌دهد، اما کارشناسان معتقدند که این تغییرات هیچ‌گونه تحولی در مواضع متضاد دو کشور درباره موضوعات کلیدی ایجاد نمی‌کند. دهه‌ها عدم وجود مرز مشخص بین هند و چین در هیمالیا (کشورها با یک خط کنترل واقعی از هم جدا شده‌اند) منبع تنش بوده است. هند با نیروی کار عظیم خود، مدت طولانی در تلاش است تا وارد تجارت تولیدی چین شود، اما کارخانه‌های آن آماده این ورود نیستند. در ۱۰ سال گذشته نازندرا مودی، نخست‌وزیر هند هدفی را دنبال کرده که نامش را «ساخت هند» گذاشته است. دولت به شرکت‌های تولیدکننده کالا در بخش‌های استراتژیک، با بودجه بیش از ۲۶ میلیارد دلار، مشوق‌هایی پرداخته و تلاش کرده است تا سرمایه‌گذاری‌های خارجی را به نام کاهش وابستگی هند به واردات چین جذب کند. یکی از اهداف آن ایجاد ۱۰۰ میلیون شغل جدید تولیدی تا سال ۲۰۲۲ بود. با این حال، نقش تولید در هند طی یک دهه، نسبت به خدمات و کشاورزی، ۱۵ درصد به کمتر از ۱۳ درصد کاهش یافته است.